

**MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ
I SPORTU**
DP- 021-241/03/ES

RPO-419632/02

Warszawa, 2003-08-06

44 21971

Pani
dr Grażyna Rdzanek – Piwowar
Dyrektor Zespołu
w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Dyrektor

Odpowiadając na pismo z dnia 14 kwietnia 2003 r. znak: RPO-419632-XI/02/EC informujące o wpływających do Rzecznika Praw Obywatelskich skargach dotyczących uniemożliwiania uczniom lub ich rodzicom wykonania kserokopii pisemnych sprawdzianów i egzaminów uprzejmie wyjaśniamy:

Prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce jest jednym z podstawowych praw uczniów. Realizacji tego prawa służy między innymi zapewnienie uczniom i ich rodzicom lub opiekunom prawnym możliwości udostępnienia sprawdzonych i ocenionych prac ze sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Podzielamy również zaprezentowany przez Panią pogląd, że uprawnienie do nieograniczonego dostępu do tych prac wynika wprost z art. 51 ust. 3 Konstytucji RP stanowiącego, że każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych, zaś ograniczenie tego prawa może określać wyłącznie ustawa i to wyłącznie w granicach określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Zatem skoro ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, ze zm.) nie określa zasad udostępniania tych prac należy uznać, że obowiązkiem okręgowych komisji egzaminacyjnych jest

udostępnienie ich również w formie kserokopii. Pojęcie udostępniania nie może być bowiem interpretowane w sposób zawężający, a tym samym ograniczający konstytucyjne prawa obywatela. Jedynym aktem prawnym regulującym udostępnianie tych prac jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 29, poz. 323, ze zm.), które w § 35a stanowi, że na prośbę ucznia (słuchacza) lub jego rodziców (prawnych opiekunów), sprawdzona i oceniona praca ucznia (słuchacza) ze sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej i egzaminu gimnazjalnego jest udostępniana uczniowi (słuchaczowi) lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) oraz § 90, który stanowi, że na prośbę zdającego sprawdzone i ocenione arkusze egzaminacyjne z egzaminu maturalnego są mu udostępniane do wglądu, w miejscu i czasie określonym przez dyrektora komisji okręgowej. O ile przepis § 35a nie wprowadza żadnych ograniczeń w zasadach udostępniania sprawdzonych i ocenionych prac uczniów ze sprawdzianu i egzaminu przeprowadzanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne, o tyle wynikające z wykładni gramatycznej § 90 ograniczenie prawa dostępu do ocenionych arkuszy egzaminacyjnych z egzaminu maturalnego wyłącznie do wglądu, nie dość, że w sposób wyraźny klóci się z zasadą wyrażoną w art. 51 ust. 3, to jeszcze wydaje się być pozbawione jakiegokolwiek uzasadnienia prawnego. W tej sytuacji dyrektywy wykładni systemowej nakazują uznanie, że udostępnianie arkuszy egzaminacyjnych z egzaminu maturalnego na żądanie zdającego winno być dokonywane także np. w postaci wydania lub umożliwienia wykonania kserokopii.

2

powarżallem

D Y R E K T O R
D E P A R T A M E N T U P R A W N E G O

mgr Joanna Rozwadomska-Krzyszczak